

Европейски икономически и социален комитет

INT/812

Инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия

СТАНОВИЩЕ

Европейски икономически и социален комитет

**Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския
икономически и социален комитет и Комитета на регионите
Новите европейски лидери — инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се
предприятия
COM(2016) 733 final**

Докладчик: **Erik Svensson**
Съдокладчик: **Ariane Rodert**

Консултация	Европейска комисия, 27.1.2017 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	4.5.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	31.5.2017 г.
Пленарна сесия №	526
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	194/0/0

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 ЕИСК приветства инициативата на Европейската комисия (ЕК) за подкрепа на стартиращите и разрастващите се предприятия и предложените дейности, които имат за цел да премахнат съществуващите основни пречки, но подчертава, че не всички предприятия с висок растеж са високотехнологични и че са необходими действия в различни сектори.
- 1.2 ЕИСК счита, че би било по-подходящо да се направи преглед на Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA), който да включва всички инициативи в една-единствена програма, тъй като това би осигурило по-добра видимост и последователност.
- 1.3 ЕИСК призовава за координиран подход в политиката за стартиращи и разрастващи се предприятия, който да взема предвид разнообразието от предприемачески модели, и приветства конкретните действия относно социалните предприятия. Всяка една инициатива обаче трябва да е насочена към цялостно подобряване на предприемаческия климат, което да позволява поемане на рискове и експериментиране като част от процеса на иновации.
- 1.4 Административната тежест и бюрокрацията продължават да бъдат основна пречка пред стартиращите и разрастващите се предприятия. Ето защо ЕИСК настоятелно призовава Европейската комисия изцяло да изпълнява и прилага предприетите в тази област инициативи.
- 1.5 ЕИСК подчертава значението на структурното участие на социалните партньори, както и на осигуряването на съответствие с правилата на ЕС относно условията на труд, трудовото право и колективните трудови договори.
- 1.6 ЕИСК приветства предложените действия в областта на иновациите, но призовава за опростяване на правилата и условията, като се имат предвид ограничените ресурси на МСП и микропредприятията.
- 1.7 Укрепването на партньорствата и изграждането на общности от ресурси са ключови фактори за успех. ЕК следва да насърчава изграждането на мрежи, включително обособяването на бизнес посредници, фасилитатори, ускорители и инкубатори.
- 1.8 От съществено значение за разгръщане на потенциала за растеж на стартиращите и разрастващите се предприятия е да се разработят съобразени с конкретния случай решения за финансиране, с достъп както до собствен, така и до дългов капитал, да се осигури достъп до договори за обществени поръчки и да се подобри фискалната среда. ЕИСК вече е разглеждал възможни подходящи действия в своите становища.
- 1.9 Трябва да се акцентира върху учебните програми по предприемачество на всички нива и в ранните етапи на образователния процес, тъй като усъвършенстването на уменията е от решаващо значение. Освен това наставничеството, обучението на работното място и

програмите за самостоятелно и неформално учене трябва да бъдат насърчавани и разпространявани.

- 1.10 Необходими са действия за намаляване на настоящата висока степен на избягване на риска в ЕС чрез преразглеждане на принципа за „втори шанс“ и оказване на подкрепа за развитието, като например финансово ограмотяване/образование.
- 1.11 ЕИСК призовава ЕК да обедини всички текущи и нови инициативи в подкрепа на социалните предприятия, като изготви съобщение, съдържащо план за действие за социалната икономика, в съответствие със заключенията на Съвета „Насърчаването на социалната икономика като основен двигател на икономическото и социалното развитие в Европа“ (7 декември 2015 г.).

2. Контекст

2.1 В съобщението относно *„Новите европейски лидери — инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия“* се посочва:

- За разлика от други фирми дружествата с висок растеж създават много повече нови работни места¹. Стартиращите предприятия, които прерастват в по-големи фирми, формират голям дял от тези предприятия. Те увеличават иновациите и конкурентоспособността на ЕС и същевременно укрепват икономиката. Такива разрастващи се предприятия могат да носят социални ползи, в това число по-гъвкави и модерни трудови договорености. В стратегията за единния пазар Комисията обяви, че ще търси начини да повиши ефективността на единния пазар за стартиращите и разрастващите се предприятия.
- Според резултатите от обществена консултация² на Европейската комисия, проведена по-рано през 2016 г.:
 - стартиращите предприятия, които се стремят да разширят дейността си, все още се сблъскват с прекалено много регулаторни и административни пречки, особено при трансгранична дейност;
 - и за стартиращите, и за разрастващите се предприятия съществуват твърде малко възможности да намерят и да привлекат потенциални партньори от финансовия сектор, от бизнес средите и сред органите на местната власт;
 - достъпът до финансиране е една от най-големите пречки пред разрастването на предприятията.

2.2 В своето съобщение Комисията предлага да се предприемат редица действия за намаляване и/или премахване на тези препятствия.

¹ Според Henrekson and Johansson, 2010 г., 4% от фирмите генерират 70% от новите работни места. Вж. също: <http://www.kauffman.org/blogs/policy-dialogue/2015/august/deconstructing-job-creation-from-startups>.

² http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8723&lang=bg.

2.2.1 Премахване на пречките:

- Единен цифров портал, който да осигури лесен онлайн достъп до информация;
- създаване на единна ДДС зона;
- реализиране на общата консолидирана основа за облагане с корпоративен данък (ОКООКД);
- рамка за реструктуриране и режим за втори шанс в държавите членки;
- улеснен достъп до обществените поръчки.

2.2.2 Помощ за установяване на връзка с подходящи партньори:

- свързване с университети, научноизследователски центрове, инвеститори и партньори;
- достъп до възможности, намиране на хора с подходящи умения, укрепване на възможностите за иновации — най-вече при социалните стартиращи предприятия.

2.2.3 Достъп до финансиране:

- Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) (в допълнение към съюза на капиталовите пазари).

3. Общи бележки

3.1 Настоящото становище е отговор на съобщението на Европейската комисия (ЕК) относно „Новите европейски лидери — инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия“, в което се предлагат мерки за разгръщане на пълния потенциал на предприятията с висок растеж. ЕИСК обаче реши да разшири обхвата на становището, като разгледа тези действия от гледна точка на всички видове стартиращи предприятия, включително на потенциалните стартиращи и разрастващи се предприятия.

3.2 ЕИСК приветства инициативата и усилията за премахване на основните пречки. ЕИСК би искал да подчертае задълбочената работа, която е извършил в своите предходни становища с цел да се създаде благоприятна среда за различните видове предприятия в ЕС³, както и да повтори призива си за повече действия по отношение на предприемаческата програма⁴.

3.3 Тъй като инициативата за подкрепа на стартиращите и разрастващите се предприятия е развитие и разширение на Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA), ЕИСК е на мнение, че би било по-ефективно да се разгледа възможността за нов старт на SBA, вместо да се дава ход на нови, отделни мерки. ЕИСК приветства и подкрепя тази и другите инициативи за подпомагане на стартиращите и разрастващите се предприятия, но е трудно да се добие общ поглед върху цялостната концепция, ако различните инициативи не са събрани в обща и съгласувана политическа програма.

³ [ОВ С 318, 23.12.2009 г., стр. 22.](#)

⁴ [ОВ С 271, 19.9.2013 г., стр. 61;](#)

- 3.4 ЕИСК подчертава необходимостта от цялостен ефективен пакет от мерки, който да отчита разнообразието от предприятия и така да подкрепя целта на ЕК за насърчаване на координиран подход във всички политики на ЕС.
- 3.5 ЕИСК насочва вниманието на Европейската комисия към свое становище, което е в процес на изготвяне и което съдържа редица подходящи препоръки относно стартиращите и разрастващите се предприятия:
- мрежа за обслужване на едно гише за всички МСП в ЕС;
 - принципът „Мисли първо за малките предприятия!“ и принципът на еднократност да станат правно обвързващи;
 - намиране на по-адекватен отговор на широкия спектър от МСП.
- 3.6 В становището си от декември 2016 г.⁵ ЕИСК призова ЕК да насърчава дружествата с висок растеж чрез:
- наблюдение и постигане на положителни взаимодействия между политиките за иновации, изготвени от различните генерални дирекции;
 - укрепване на клъстерите и екосистемите, в които се създават иновативни стартиращи предприятия;
 - подтикване към фокусиране на академичната програма върху работни места за бъдещето.
- 3.7 По-специално е важно да се отчете големият потенциал на съществуващите микропредприятия, много от които са семейни предприятия, както и перспективите за развитие в сферата на социалните предприятия. В допълнение ЕИСК настоятелно призовава ЕК да вземе под внимание факта, че не всички предприятия с висок растеж са от високотехнологичния сектор и че сектори като този на услугите, модната индустрия и електронната търговия, както и други иновативни сектори, също се нуждаят от внимание и подкрепа.
- 3.8 ЕИСК настоятелно приканва ЕК да гарантира, че всяка инициатива ще вземе предвид и възникващите нови бизнес явления, като например икономиката на сътрудничеството⁶. Всички те срещат сходни допълнителни пречки при стартирането и разрастването си на единния пазар.
- 3.9 ЕИСК приветства действията за въвеждане на единен цифров портал за подобряване на достъпа до информация, но е на мнение, че този инструмент ще има ограничено въздействие за намаляването на обременяващите правила и разпоредби. ЕИСК предлага също така включването в този единен цифров портал на интернет портал за научноизследователска и развойна дейност. Структурното сътрудничество с

⁵ [ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 6.](#)

⁶ [ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 33.](#)

посреднически организации е много ефективно средство за подобряване на информацията, предназначена за стартиращите предприятия.

- 3.10 ЕК отговаря с мерки срещу някои от най-неотложните пречки, особено в областите на регулаторните, данъчните и административните тежести. ЕИСК би желал да подчертае, че МСП, включително микропредприятията, семейните или социалните предприятия, често разполагат с малко или с никакви вътрешни умения, с които да се справят със сложните бюрократични разпоредби и административните тежести, поради което опростяването им е от ключово значение.
- 3.11 ЕИСК подкрепя предложените партньорски проверки за обмен на добри практики и откриване на различия между държавите членки с цел постигането на по-добри хармонизиращи инициативи. За да бъдат ефективни, констатациите от партньорските проверки трябва да бъдат прозрачни и да се разпространяват сред заинтересованите страни.
- 3.12 ЕИСК подкрепя също така решението на Европейската комисия да разшири обхвата на консултантските услуги в рамките на Европейската мрежа на предприятията (ЕМП) с услуги от консултанти, специализирани в областта на стартиращите и разрастващите се предприятия, които да предоставят консултации относно националните и европейските правила, възможностите за финансиране, партньорствата и достъпа до трансгранични обществени поръчки. ЕИСК би искал още веднъж да подчертае значението и ползите от поддържането на по-структурирано сътрудничество с органите посредници и участващите в процеса организации и в социалната икономика.
- 3.13 ЕИСК подкрепя намеренията на Европейската комисия да включи стартиращите и разрастващите се предприятия в международните търговски споразумения, тъй като все по-голям брой от тези предприятия трябва да достигат бързо до световния пазар (често в много ограничен сегмент).
- 3.14 ЕИСК отчита и подкрепя ангажимента, поет от ЕК в разглежданата инициатива, да работи за осигуряването на съответствие с правилата на ЕС относно условията на труд, трудовото право и колективните трудови договори, както и за висококачествени работни места.
- 3.15 ЕИСК би искал да обърне внимание на следната формулировка в съобщението на ЕК: „в това число по-гъвкави и модерни трудови договорености“. Този текст би могъл да доведе до недоразумения и евентуални злоупотреби.
- 3.16 Структурното участие на социалните партньори е от първостепенно значение и следва да бъде насърчавано, за да се гарантира лоялната конкуренция между предприятията и да се избегне рискът от социален дъмпинг, както ЕИСК вече е подчертавал в няколко свои становища⁷.

⁷ [ОВ С 161, 6.6.2013 г., стр. 14](#); [ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 54](#); [ОВ С 13, 15.1.2016 г., стр. 2](#).

- 3.17 ЕИСК би искал да обърне внимание на настоящия процес във връзка с блокирането на географски принцип⁸. Този вид блокиране би могло да бъде нова голяма пречка пред стартиращите и разрастващите се предприятия, които нямат капацитет да се установят едновременно в няколко държави с различни езици. От решаващо значение е да бъде ясно представена разликата между активните и пасивните продажби. Съблюдаването на националното законодателство се изисква само за държавите, които са активно търсен пазар.
- 3.18 ЕИСК подкрепя предложението за подобряване на достъпа до програмите на „Хоризонт 2020“ за МСП, особено за разрастващите се предприятия. Европейският съвет за иновации и инициативата „Иновационен радар“ могат да бъдат ефективни инструменти, при условие че не представляват прекомерна тежест, и действително могат да достигат до набелязаните цели за МСП. Освен това ЕИСК препоръчва тези инициативи да обърщат специално внимание на социалните иновации, които често водят до нови бизнес модели.
- 3.19 ЕИСК приветства и изричното споменаване на действията за стартиране и разрастване на социалната икономика и социалните предприятия, една от областите, в които ЕИСК има специфични експертни познания и изготвени становища⁹.
- 3.20 ЕИСК отбелязва със задоволство факта, че Европейската комисия признава, че МСП срещат големи трудности при отстояването на правата си върху интелектуална собственост. За малко предприятие цените са изключително високи, също както и разходите за прилагане, което означава, че почти никое стартиращо или разрастващо се предприятие не може да си ги позволи. ЕИСК призовава ЕК да намери работещо решение на този проблем.

4. Конкретни бележки

4.1 Партньори, кълъстери и екосистеми

- 4.1.1 Благоприятният като цяло предприемачески климат е ключово условие за растежа и иновациите. ЕИСК счита, че инициативата на ЕК може да успее само ако е насочена към цялостно подобряване на предприемаческия климат, което да позволява поемане на рискове и експериментирание като част от процеса на иновации.
- 4.1.2 ЕИСК е съгласен с ЕК, че е много важно за стартиращите и особено за разрастващите се предприятия да се свързват с правилните партньори. Тъй като европейският пазар е като цяло по-традиционен, що се отнася до поемането на рискове, а също така предимно национално ориентиран, е необходимо усилията да се разпределят в две основни насоки:

⁸ COM(2016) 289 final.

⁹ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.social-entrepreneurship-make-it-happen>.

- 1) ЕС и държавите членки, в постоянно сътрудничество с посреднически организации и органи, могат да играят важна роля за улесняване формирането на клъстери с университети, изследователски центрове и др.
 - 2) Само пазарът може да играе роля за намирането на инвеститори и бизнес партньори, без да се подценява ролята на европейските програми или на ЕИБ/ЕИФ. Тези програми обаче трябва да бъдат укрепени и по-добре координирани.
- 4.1.3 ЕИСК подкрепя плана на Европейската комисия да укрепя настоящата инициатива „Стартираща Европа“ (Startup Europe) и да координира дейността на ЕС за свързване на клъстери и екосистеми в Европа.
- 4.1.4 ЕИСК приветства факта, че Европейската комисия изтъква създаването на общности с партньорства и специализирани екосистеми като ключови фактори за успешни стартиращи и разрастващи се предприятия. В този контекст ЕИСК приветства факта, че Европейската комисия обръща специално внимание на социалните предприятия, като признава техните специфични характеристики и принос за европейските общества. С оглед на това ЕИСК още веднъж¹⁰ настоятелно призовава Европейската комисия да обедини всички текущи и нови инициативи в съгласуван европейски план за действие за социалната икономика, с оглед подобряване на видимостта и взаимната свързаност между различните инициативи.

4.2 Възможности за участие в обществени поръчки

- 4.2.1 ЕИСК категорично подкрепя намерението на ЕК да подобри възможностите за участие на стартиращи и разрастващи се предприятия в обществени поръчки. В допълнение към предложените действия, ЕИСК призовава ЕК да следи отблизо транспонирането и прилагането на Директивата за обществените поръчки на равнището на държавите членки. Това е от ключово значение, за да се гарантира, че държавите членки напълно се възползват от разпоредбите за подобряване на възможностите за участие на МСП, в това число на социалните предприятия, в обществени поръчки. ЕИСК се позовава на своето предходно становище относно възлагането на обществени поръчки¹¹.
- 4.2.2 ЕИСК приветства факта, че в съобщението се обръща специално внимание на обществените поръчки за иновации и партньорството за иновации. Това обаче изисква опростен набор от правила. Обществените поръчки за иновации, както са описани в директивата, изглеждат по-добре адаптирани за големи дружества. Участието в партньорства за иновации изисква наличието на обособен отдел, което лишава стартиращите и разрастващите се предприятия от право на участие, тъй като обикновено те нямат такъв отдел.

¹⁰ Принос на ЕИСК към работната програма на ЕК за 2017 г., <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.publications.40059>

¹¹ [ОВ С 191, 29.6.2012 г., стр. 84.](#)

4.2.3 ЕИСК желае да подчертае, че въвеждането на инструмента на ЕК (декларация от субекта, на базата на единния европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП)), с цел подпомагане участието на МСП в обществени поръчки, в много случаи има обратен резултат и се възприема като пречка. Стартиращите и разрастващите се предприятия изпитват затруднения при събирането на цялата необходима информация и документация. Ето защо е необходима подкрепа и тя следва да бъде насърчавана от посредническите организации (организации на МСП и други свързани организации).

4.3 Умения

4.3.1 ЕИСК е съгласен, че в Новата европейска програма за умения, с двойния ѝ акцент върху качество и умения, търсени на пазара на труда, се обръща внимание на някои от най-важните предизвикателства. Тя обаче ще бъде успешна само ако инициативите достигнат до най-важните целеви групи, което изисква прилагане, мониторинг и последващи действия, за да се гарантира ефикасността ѝ.

4.3.2 ЕИСК подчертава, че Новата европейска програма за умения, и в частност предстоящата инициатива „Коалиция за умения и работни места в областта на цифровите технологии“, ще бъде изключително важна и може да бъде крайъгълен камък за бъдещето.

4.3.3 Социалните предприятия разработват отговори на новите социални потребности или на социалните потребности, които не се отчитат в достатъчна степен. Те са пионери в областта на социалните иновации. Ето защо, в допълнение към инициативите за цифрови умения, социалните предприемачите в социалната икономика (и други предприемачи) посочват необходимостта от действия в други области на уменията, като бизнес развитие и готовност за инвестиране. Тези умения са също толкова важни за едно успешно стартиращо предприятие.

4.3.4 ЕИСК настоятелно призовава Европейската комисия да насърчава и подпомага държавите членки да въведат образователни програми за предприемачи, но също така да благоприятства най-добрите практики между държавите членки и заинтересованите страни. Препоръчително е тези програми да бъдат въведени на ранен етап в образователната система, тъй като е доказано, че тогава имат най-голям ефект.

4.3.5 Освен това бизнес инкубаторите и услугите на едно гише (например услуги за развитие, наставничество и финансова подкрепа) често са от ключово значение в ранните етапи и в разрастването. ЕК следва да насърчава и да споделя най-добрите практики в тази област.

4.4 Данъчно облагане

4.4.1 ЕИСК споделя загрижеността на ЕК, че данъчното облагане може да представлява съществена пречка за стартиращите и разрастващите се предприятия. Основните елементи, на които следва да се обърне внимание, са високите разходи за приважане в съответствие, и по-конкретно тези, които произтичат от различните национални данъчни схеми.

- 4.4.2 ЕИСК призовава ЕК да обмисли възможността да не се въвеждат ограничения по отношение на размера или времето за пренасянето на загуби, понесени при първоначалното стартиране и разрастване на предприятията.
- 4.4.3 ЕИСК също така приветства възможността МСП да могат да избират дали да прилагат системата за обща консолидирана корпоративна данъчна основа, както е описано в съобщението на ЕК.
- 4.4.4 Освен това данъчното облагане на потреблението в рамките на системата за ДДС е твърде сложно за МСП. Съществува и допълнителна тежест за стартиращите предприятия при определянето на приложимата ставка на ДДС за всяка отделна стока или услуга в държавите членки, което води до високи разходи и в крайна сметка възпира трансграничната търговия. Затова ЕИСК подкрепя намерението на Европейската комисия да създаде единна ДДС зона и пакет за опростяване на ДДС за МСП, включително за стартиращи предприятия, което ще премахне едно сериозно препятствие за микропредприятията.
- 4.4.5 Данъчното облагане на приходите от инвестиции на индивидуално равнище в много държави членки също отблъсква инвестициите в стартиращи и разрастващи се предприятия, особено когато други инвестиционни алтернативи имат по-ниско или никакво данъчно облагане. Данъчното облагане на опции върху акции в тази връзка може да се нуждае от специално внимание. Ето защо ЕИСК подкрепя продължаващия мониторинг от страна на ЕК на данъчните схеми/стимулите за инвестиции в стартиращи/разрастващи се предприятия в държавите членки.
- 4.4.6 Социалните предприятия трябва да имат фискална среда, която да им позволява да достигнат пълния си икономически потенциал, като при това се отчитат техните социални и екологични цели и се спазват принципите на свободната конкуренция. Това може да се постигне чрез различни мерки:
- картографиране на различните съществуващи данъчни стимули, свързани с финансирането на социалните предприятия, с цел разпространение на най-добрите практики;
 - насърчаване на социални иновации чрез:
 - данъчни кредити за дарения или инвестиции с по-ниска възвръщаемост в социални иновации, които отговарят на обществените приоритети;
 - подлежащи на връщане данъчни кредити за научноизследователска и развойна дейност, предоставяни на предприятията с нестопанска цел за въвеждане на иновации, осигуряващи предимства в социален план, и за подобряване на производителността в областта на услугите за физически лица и услугите по местоживееене.

4.5 Достъп до финансиране

- 4.5.1 Стартиращите и разрастващите се предприятия се нуждаят от достъп до собствен и дългов капитал. В свои предходни становища¹² ЕИСК отбеляза, че достъпът до рисков капитал е значително по-ограничен в ЕС, отколкото в САЩ, като основната причина е силно разпокъсаният сектор на рисковия капитал (съсредоточен в определени държави членки). ЕИСК отчита факта, че ЕК търси решение на този проблем чрез създаването на общоевропейски фонд за рисков капитал, и я призовава да вземе предвид предложенията на Комитета¹³ и да следи отблизо прилагането и въздействието на този фонд.
- 4.5.2 В същото становище се изтъква недостатъчното участие на частни инвеститори и се препоръчват стимули за публично-частните партньорства, като един от възможните варианти са асиметричните фондове (каквито вече има във Финландия, Обединеното кралство, Гърция и Нидерландия). Сега ЕИСК приветства подобно решение, което ще позволи на частните инвестиционни фондове да се ползват от публични гаранции за инвестиции в стартиращи и разрастващи се предприятия.
- 4.5.3 Освен това ЕИСК приветства предложението за увеличаване на бюджета за ЕФСИ и COSME, за да се осигури допълнително финансиране за ефективна политика за стартиращите и разрастващите се предприятия, която да отчита техните различия.
- 4.5.4 Важно е обаче да се подчертае, че по-голямата част от стартиращите предприятия се финансират чрез банкови заеми, обвързани с лични и семейни гаранции. Банковите заеми са реалност, но е необходим и достъп до собствен капитал като инструмент за финансиране, който обаче не е достатъчно развит в Европа вследствие на неблагоприятните данъчни режими, липсата на култура на собствен капитал, слабата финансова грамотност и фрагментираните режими за несъстоятелност.
- 4.5.5 ЕИСК насърчава държавите – членки на ЕС, с подкрепата на ЕК, да поощряват и търсят алтернативни правни форми на стопанска дейност, като например обикновеното акционерно дружество с висок иновационен потенциал за растеж, типично за стартиращи предприятия (във Франция и Словакия).
- 4.5.6 ЕИСК също така приканва държавите членки, с подкрепата на ЕК, да опростят и хармонизират законовата уредба за обявяване в несъстоятелност, включително прилагането на принципа за „втори шанс“, предложен в становището на ЕИСК относно несъстоятелността на предприятията¹⁴.
- 4.5.7 При процедурата и законодателството относно несъстоятелността предизвикателството е да се оценят по подходящ начин активите на неплатежоспособните предприятия. Както

¹² [ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 6.](#)

¹³ [ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 48.](#)

¹⁴ INT/810, „Несъстоятелност на предприятията“, (все още непубликувано в ОВ).

ЕИСК вече е подчертавал¹⁵, в много случаи основният капитал е техническото познание, а не дълготрайните активи.

4.5.8 В свои предходни становища ЕИСК разгледа в дълбочина финансовата екосистема¹⁶, необходима за социалните предприятия. Както и при останалите стартиращи предприятия, е необходимо да се осигурят смесени капиталови решения с гаранционен елемент, както и иновативни инструменти за финансиране на втори етап и финансово огромяване, включително по отношение на готовността за инвестиране. Характерна особеност на инвестициите и финансирането на социалните предприятия е, че възвръщаемостта на инвестицията включва и социалното въздействие. ЕК следва да подкрепя действията на държавите членки в тази посока.

5. Специфични съображения за социалните предприятия и нововъзникващите видове предприятия

5.1 ЕИСК приветства факта, че в съобщението се начертават конкретни действия за сектора на социалните предприятия и се проучват допълнителни мерки за появяващите се предприемачески модели.

5.2 В този контекст е жизненоважно да се посочи връзката между социалните иновации и стартирането на социални предприятия и нови бизнес модели, която ЕИСК е разглеждал по-рано¹⁷. От основно значение е да се утвърди разбирането, че социалните иновации се основават на различен процес на създаване на иновации въз основа на специфични критерии и принципи. Следователно всяко действие в подкрепа на стартиращите социални предприятия и нови бизнес модели трябва да вземе предвид основополагащите ценности, като например измерване на социалното въздействие и въздействието върху околната среда, споделените ценности и аспектите на отворените кодове, които са свързани със социалните иновации¹⁸. Само тогава социалните предприятия и тези нововъзникващи форми на социално предприемачество ще могат да се възползват от мерките за подпомагане, ще бъдат устойчиви и ще се разрастват успешно.

5.3 Също така е важно да се разбере как и дали социалните предприятия и тези нови видове предприятия се разрастват (вместо това те биха могли да изберат да споделят добрата си идея). Както ЕИСК вече е подчертавал, от ключово значение е концепцията за тези различни модели предприятия да бъде изцяло интегрирана във всяка инициатива за стартиращи и разрастващи се предприятия, а инструментите за подкрепа да бъдат адаптирани по подходящ начин. Механизмите за подкрепа често се основават на традиционния модел на дружество, който преобладава днес, а не върху тези модели на социалната икономика или върху нововъзникващите икономически модели.

¹⁵ [ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 6.](#)

¹⁶ [ОВ С 13, 15.1.2016 г., стр. 152.](#)

¹⁷ [ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 28.](#)

¹⁸ Индекс за социални иновации, разработен от „Европа утре“ (Europe Tomorrow) и [ОВ С 458, 19.12.2014 г., стр. 14.](#)

6. Други установени потребности

- 6.1 ЕИСК нееднократно е подчертавал необходимостта от по-голяма видимост, признаване и популяризиране на различните видове предприятия. Това включва по-добро събиране на статистически данни и проучвания за различните бизнес модели, които съществуват понастоящем в ЕС, и за специфичната им концепция.
- 6.2 В това отношение би могло да бъде много полезно създаването на база данни за добри практики по отношение на мерките за насърчаване на стартиращите и разрастващите се предприятия в цялото им многообразие. ЕК е в добра позиция да улесни този обмен на най-добри практики между държавите членки.
- 6.3 Ценностите, принципите и основанията за съществуване на социалните предприятия би трябвало да бъдат насърчавани, тъй като те могат да бъде извор на вдъхновение за предприемачите. Натрупаният опит и методите в този сектор може лесно да се прехвърлят към други модели предприятия. Такъв опит например са принципите на партньорство и сдружаване въз основа на съвместната работа между отделните сектори и заинтересовани страни, лицензионните споразумения, изграждането на капацитет, практиките, които дават възможност за възползване от размера на други дружества, отворените кодове за бързо разпространение на решения, интелигентните мрежи на основата на споделени и колективни ценности, и установяването на нови стандарти, като например движения, насочени към промяна на политиката. Пример за последното е фактът, че социалните иновации обикновено водят до иновации в сферата на социалната политика. По същия начин, традиционните предприятия могат да бъдат източник на вдъхновение за социалните предприятия, например в областта на маркетинга, продажбите и стопанското управление, което отново свидетелства за ползата от обмена на най-добри практики.
- 6.4 В качеството си на представител на европейското гражданско общество, ЕИСК се намира в добра позиция да участва активно в усилията за насърчаване и подпомагане на развитието на предприемачеството в ЕС в полза на заетостта, социалното благоденствие и растежа. Затова предлагаме на ЕК своите умения и капацитет с оглед на по-нататъшните инициативи за МСП, включително социалните предприятия.

Брюксел, 31 май 2017 г.

Georges Dassis,
председател на Европейския икономически и социален комитет